Skolinspektionen

Beslut

Datum 2026-11-19
Dnr SI 2026:6773

Huvudman

Falu kommun
info@falun.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Sågmyraskolan i Falu kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Falu kommun att senast den **13 augusti 2027** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande garanterad undervisningstid, anmälan om behov av särskilt stöd samt beslut om anpassad studiegång. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Falu kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Falu kommun ska vidta följande åtgärder

Garanterad undervisningstid

1. Se till att eleverna i årskurs 4, 5 och 6 får minst den garanterade undervisningstiden i hem- och konsumentkunskap, naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen. Av huvudmannens redovisning ska det framgå hur huvudmannen säkerställer att eleverna får den undervisningstid som framgår av timplanen för grundskolan. Det ska vidare framgå hur eleverna i årskurs 6 kommer att kompenseras så att de får den garanterade undervisningstiden enligt timplanen för grundskolan i ämnena hem- och konsumentkunskap, naturorienterande ämnen samt samhällsvetenskapliga ämnen under sin mellanstadietid. Huvudmannen ska också inkomma med redovisning för hur undervisningen i årskurs 4, 5 och 6 är organiserad och schemalagd utifrån huvudmannens beslutade timplan (10 kap. 5 § skollagen, 9 kap. 3 och 4 §§ samt bilaga 1 skolförordningen [2011:185].)

Anmälan om behov av särskilt stöd

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 1 mars 2027 informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav avseende när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd samt om skolans rutiner för detta. Om det kommer ny

personal till skolan efter att sådan information har lämnats ska även den nya personalen få motsvarande information. Inkom med en redogörelse för när och hur informationen har förmedlats tillsammans med en deltagarlista i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 § a skollagen och 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen).

2. Se till att alla elever som befaras inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, anmäls till rektorn. Huvudmannen ska inkomma med redogörelse för hur huvudmannen säkerställer att personal anmäler till rektorn de elever som befaras att inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Huvudmannen sak även komma in med en redovisning gällande hur många elever som anmälts till rektorn under perioden 19 november 2026 till den 13 augusti 2027 (3 kap. 7 § skollagen)

Beslut om anpassad studiegång

1. Se till att det av beslut om särskilt stöd i form av anpassad studiegång framgår vilka avvikelser som har gjorts från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. Huvudmannen ska vid redovisning av vidtagna åtgärder inkomma med skolans aktuella beslut om anpassad studiegång, om sådana beslut finns vid den tiden. (3 kap. 7, 9 och 12 §§ skollagen och 33 § förvaltningslagen [2017:900])

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar, utredning om behov av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2026: 6773) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2026 inlett en tillsyn av Sågmyraskolan, som är en F–6 skola i Falu kommun. Sågmyraskolan hade vid tiden för Skolinspektionens tillsynsbesök 53 elever inskrivna fördelade på tre klasser, klass F–1, klass 2–3 och klass 4–6.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Sågmyraskolan följer gällande bestämmelser om garanterad undervisningstid, extra anpassningar och särskilt stöd

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 23 september 2026 och 25 september 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. huvudmannens beslutade timplan, skolans scheman och åtgärdsprogram. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av huvudmannens aktuella beslutade timplan. Av timplanen och i intervju med rektorn framgår att huvudmannen förlagt undervisningen under 178 skoldagar eller 35,6 veckor. Av timplanen framgår bland annat elevernas garanterade undervisningstid i form av minuter per vecka i respektive ämne och årskurs samt timmar per årskurs i respektive ämne. Vidare framgår att huvudmannen har fördelat undervisningstiden så att eleverna får den minsta garanterade undervisningstiden enligt timplan för grundskolan i alla ämnen. Rektorn uppger att han inte fattat något beslut om skolans val, men tillägger att små justeringar i huvudmannens timplan är gjorda och att skolan satsar mer på ämnena matematik och svenska.

På frågan om hur rektorn kan säkerställa att eleverna får sin garanterade undervisningstid svarar rektorn att det finns problem med schemaläggningssystemet och att ett sätt att säkerställa att eleverna får sin garanterade undervisningstid skulle kunna vara om verksamheten återgår till handskrivna scheman. På frågan om rektorn med säkerhet kan säga att eleverna som gick ut årskurs 6 på skolan föregående läsår fått sin garanterade undervisningstid under låg- och mellanstadiet svarar rektorn att skolan inte sparar scheman från tidigare läsår och att det inte går att se i något system om eleverna fått sin garanterade undervisningstid eller inte.

Schemaläggning

Lärare och rektorn uppger i intervju att det är lärarna själva som lägger sina klassers scheman. På frågan vilka direktiv som lärarna har fått inför schemaläggningen svarar rektorn att de praktisk-estetiska ämnena, bild, hem- och konsumentkunskap, musik, slöjd samt språkval för årskurs 6, schemaläggs först eftersom dessa ämnen är förlagda på en annan skola och beroende av att eleverna åker mellan skolorna med bokade bussar. Därefter lägger lärarna in övriga ämnen på schemat. Rektorn uppger att lärarna har fått instruktioner samt huvudmannens timplan att förhålla sig till när de lägger klassernas scheman och att lärare själva kan bestämma vilka dagar och klockslag som lektionerna ska schemaläggas. Lärarna och rektorn uppger vidare att lärare därefter lämnar in sitt schemaförslag till den biträdande rektorn. Den biträdande rektorn uppger att hon sedan räknar på klassernas scheman så att de stämmer. Därefter är det en person på en annan skola i rektorsområdet som lägger in schemat i ett digitalt schemasystem. Rektorn uppger vidare att eftersom eleverna har de praktisk-estetiska ämnena på en annan skola kan de ämnena inte schemaläggas digitalt så de syns på Sågmyraskolans scheman, därför har årskurs 4, 5 och 6 två scheman. Ett för lektioner som ges på Sågmyraskolan och ett annat schema för de lektioner som ges på den andra skolan. På schemat för klass 2–3 är däremot slöjden, som ges på den andra skolan, utlagd på schemat.

Scheman

Skolinspektionen har tagit del av schemat avseende läsåret 2026/2027 för samtliga klasser på skolan. Gällande klass 4–6 har huvudmannen inkommit med tre olika varianter på scheman. Det första schemat, daterat den 27 augusti 2026 inkom i samband med informationsinhämtningen var en utskrift från schemaläggningsprogrammet och hade tomma schemapositioner mellan klockan 9.30 och 13.40 på torsdagar. Därefter inkom huvudmannen med ett handskrivet schema den 16 september 2026 med förklaringen att alla schemapositioner inte gick att få med i schemaläggningsprogrammet. Det tredje schemat, daterat den 23 september 2026 erhöll Skolinspektionen i samband med skolbesöket, det är ett utskrivet schema från schemaläggningsprogrammet. Till det utskrivna

schemat som Skolinspektionen tog del av under tillsynsbesöket finns en bilaga gällande de praktisk-estetiska ämnena som ges på en annan skola i skolområdet. Årskurserna 4, 5 och 6 har samma ämnen och tider i de digitala schema som är daterat den 23 september 2026. På tisdagar framgår att eleverna delas och att en grupp elever har lektioner i bild och språkval. På torsdagar finns det inga schemapositioner utlagda mellan klockan 9.30 och 13.40 på klasschemat, men av bilagan framgår att eleverna under dessa tider har praktisk estetiska ämnen och svenska på den andra skolan i skolområdet.

På det handskrivna schemat finns tre kolumner för varje dag och varje schemaposition, en för respektive årskurs 4, 5 och 6. De utskrivna schemana och det handskrivna schemat har alla tre olika tidsangivelser gällande exempelvis språkval i årskurs 6. Av det utskrivna klasschemat daterat den 23 september 2026 framgår att eleverna på tisdagar har 80 minuter språkval mellan klockan 12.00–13.20. Av den utskrivna bilagan framgår att eleverna har 80 minuter språkval mellan klockan 12.05–13.25 samma dag. Av det handskrivna schemat framgår dock att lektionen i språkval är 75 minuter och ges på tisdagar mellan klockan 12.05–13.20.

Garanterad undervisningstid i samhällsorienterande ämnen på mellanstadiet

Av huvudmannens timplan framgår att eleverna på mellanstadiet ska ges totalt 376 timmar undervisning i samhällsorienterande ämnen (so). Vidare framgår att eleverna totalt ska ges 94 timmars undervisning i respektive ämne (geografi, historia, religion och samhällskunskap) och årskurs. Huvudmannens timplan anger vidare att eleverna ska ges 53 minuter undervisning per vecka i respektive ämne och årskurs, det vill säga 212 minuter totalt per vecka i so i varje årskurs. Av de scheman som granskats framgår att eleverna ges undervisning i so 200 minuter per vecka i årskurs 4 och 5 samt 120 minuter per vecka i årskurs 6, vilket ger en total undervisningstid i so på 309 timmar under mellanstadiet[1]. I en komplettering den 28 oktober 2026 uppger huvudmannen att det måste ha blivit en miss gällande so-ämnena i årskurs 6 och att eleverna saknar 80 minuter so på schemat för innevarande termin. Huvudmannen uppger vidare att för att åtgärda detta kommer eleverna framöver i årskurs 6 få utökad undervisning i so måndagar kl. 14.30-14.50, tisdagar kl. 14.30-15.00 och fredagar kl. 14.00-14.30. Detta innebär att eleverna i årskurs 6 sammanlagt framöver kommer att få 200 minuter undervisning i so per vecka. Av kompletteringen framkommer inte vid vilket datum denna förändring i schemat införs. Skolinspektionen konstaterar att om eleverna i årskurs 4, 5 och 6 ges 200 minuter undervisningstid per vecka per årskurs ger det en total undervisningstid i so på 356 timmar under mellanstadiet.

[1] Uträkningen har gjorts enligt följande. Schemalagda minuter i veckan multiplicerat med antal skolveckor (35,6) dividerat på 60.

Garanterad undervisningstid i naturorienterande ämnen på mellanstadiet

Av huvudmannens timplan framgår att eleverna på mellanstadiet ska ges totalt 216 timmar undervisning i naturorienterande ämnen (no). Vidare framgår att eleverna totalt ska ges 72 timmar undervisning i respektive ämne (biologi, fysik och kemi) och årskurs. Huvudmannens timplan anger vidare att eleverna ska ges 40 minuter undervisning per vecka i respektive ämne och årskurs. Av de scheman som granskats framgår att eleverna ges 105 minuter undervisning i no i samtliga årskurser i mellanstadiet, vilket ger en total undervisningstid på 189 timmar under mellanstadiet.

Garanterad undervisningstid i hem- och konsumentkunskap

Av huvudmannens timplan framgår att ämnet hem-och konsumentkunskap är fördelat 22 minuter i veckan i årskurs 4, 5 och 6. Totalt ska eleverna ges 40 timmar undervisning i hem- och konsumentkunskap under mellanstadiet. Av klasscheman och i intervju med rektorn framgår att eleverna ges undervisning i hem- och konsumentkunskap i årskurs 6. Av det handskrivna schemat och i intervju med rektorn framkommer att hem- och konsumentkunskapen är schemalagd med 90 minuter per vecka under höstterminen i årskurs 6, vilket ger en total undervisningstid på 27 timmar under mellanstadiet.

Rättslig reglering

Grundskolan ska ha nio årskurser, som indelas i lågstadium, mellanstadium och högstadium. Lågstadiet består av årskurs 1–3 och mellanstadiet består av årskurs 4–6. Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin. (10 kap 3 § skollagen)

Vilka ämnen som undervisningen ska omfatta framgår av 10 kap. 4 § skollagen.

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar. Regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan) (10 kap. 5 § skollagen).

Bestämmelserna i 10 kap. 3 och 5 §§ skollagen har ny lydelse från den 1 juli 2026 genom lag 2025:729. Bestämmelserna tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 30 juni 2028. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för utbildning och annan verksamhet som bedrivs före den 1 juli 2028.

Bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) finns i bilaga 1 till skolförordningen. Huvudmannen får besluta om ytterligare undervisningstid utöver den garanterade undervisningstiden. Huvudmannen beslutar efter förslag av rektorn om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden. (9 kap. 3 – 4 §§ skolförordningen)

Enligt timplan för grundskolan har en elev bland annat rätt till 375 timmar i samhällsorienterande ämnen och 216 timmar i naturorienterande ämnen på mellanstadiet samt 40 timmar i hem- och konsumentkunskap på låg- och mellanstadiet. (bilaga 1 till skolförordningen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Falu kommuns verksamhet vid Sågmyraskolan inte uppfyller författningarnas krav gällande garanterad undervisningstid.

Huvudmannen har visserligen säkerställt att huvudmannens beslutade timplan för skolan innehåller tillräckligt många undervisningstimmar för att eleverna ska få sin garanterade undervisningstid. Av utredningen framgår dock att den tid som är utlagd i skolans nuvarande, handskrivna schema för årskurs 4–6 inte är fördelad enligt huvudmannens timplan. Av utredningen har det avseende mellanstadiet även framkommit att skolan lagt ut färre timmar i schemat än vad såväl huvudmannens beslutade timplan som timplanen för grundskolan föreskriver i ämnena hem- och konsumentkunskap, naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen. Vidare framgår av utredningen att rektorn inte har fattat beslut om skolans val eller fördelningsbar tid. Skolinspektionen konstaterar också att det inte fullt ut är möjligt att fastställa om elever som gick ut årskurs 6 på Sågmyraskolan föregående läsår givits sin garanterade undervisningstid då tidigare års scheman inte finns sparade.

Utifrån skolans inlämnade scheman samt huvudmannens yttrande den 28 oktober 2026 bedömer Skolinspektionen att eleverna under mellanstadiet får sammantaget cirka 13 undervisningstimmar för lite i hem- och konsumentkunskap, cirka 27 undervisningstimmar för lite i de naturorienterande ämnena samt cirka 19 timmar för lite undervisningstid i de samhällsorienterande ämnena jämfört med timplanen för grundskolan. Att huvudmannen uppger att eleverna i årskurs 6 nu kommer att få 80 minuter mer undervisningstid i so i veckan föranleder ingen annan bedömning. Detta mot bakgrund av att eleverna fortfarande får sammantaget för lite undervisningstid i so-ämnena i jämfört med timplanen för grundskolan. Vidare är 80 minuter extra undervisningstid i veckan inte heller tillräckligt för att eleverna ska kunna kompenseras för den undervisningstid i so som eleverna inte fått under innevarande termin i förhållande till timplanen för grundskolan. Huvudmannen kan inte säkerställa att eleverna som går ut årskurs 6 får sin garanterade undervisningstid i so eftersom ändringen i schemat genomförs när en stor del av höstterminen redan passerat.

Av timplanen för grundskolan framgår elevernas garanterade undervisningstid i respektive ämne. Vidare framgår av skolförordningen att

huvudmannen ska besluta om fördelningen av undervisningstiden mellan årskurserna.

Att skolans scheman avviker från huvudmannens beslut om fördelning av undervisningstiden och timplanen för grundskolan samt det faktum att rektorn inte kan säga hur undervisningen fördelats under tidigare läsår innebär att huvudmannen inte kan säkerställa att eleverna som går ut mellanstadiet får sin garanterade undervisningstid. Det är därmed en brist. Skolinspektionen vill även i sammanhanget framhålla att det är viktigt att skolans scheman stämmer överens med huvudmannens beslutade timplan och att schemaläggningen görs med tillräckliga marginaler så att huvudmannen kan säkerställa att eleverna får sin garanterade undervisningstid.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Lärare, representanter för elevhälsan och rektorn uppger i intervju att samtliga elever som är i behov av det ges stöd i form av extra anpassningar. Lärarna uppger i intervju att elever exempelvis kan få skrivstöd, brusreducerade hörlurar eller hörselkåpor. Extra anpassningar kan även innebära att elever ges en avskärmad arbetsplats i klassrummet, får laborativt material eller deltar i utomhuspedagogik. Lärarna uppger vidare att de extra anpassningarna dokumenteras i skolans digitala system och resultatet av de extra anpassningarna följs upp regelbundet.

Anmälan om behov av särskilt stöd

Lärarna och rektorn uppger i intervju att det finns en rutin för arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Lärarna och representanter för elevhälsan uppger att lärare anmäler en elev, där extra anpassningar inte bedömts vara tillräckliga för utredning av behov av särskilt stöd till rektorn. Detta gör lärarna genom att fylla i ett dokument med en problemformulering som sedan ska lämnas i en pärm i ett låst arkivskåp eller skickas till speciallärarен med ett system för säker e-post. Några av lärarna uppger att de innan de skickar in anmälan har ett samtal med speciallärarен eller den biträdande rektorn och att de dessutom kontaktar elevens vårdnadshavare. Representanter för elevhälsan uppger att lärare anmäler en elev för utredning av behov av särskilt stöd om eleven inte uppnår kunskapskriterierna eller om eleven har andra svårigheter i sin skolsituation.

I intervju med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framkommer att det finns tre namngivna elever som inte är anmälda för utredning av behov av särskilt stöd. Detta trots att lärare bedömer att

eleverna trots extra anpassningar, inte kommer att uppnå kriterierna för bedömning av kunskaper.

Utredning om behov av särskilt stöd

Lärarna uppger att de får återkoppling från elevhälsoteamet efter att de har gjort en anmälan om en elevs behov av särskilt stöd till rektorn. Vidare uppger lärarna att en del i återkopplingen kan vara att de får i uppdrag att genomföra en pedagogisk kartläggning av eleven. Speciallärarен och rektorn uppger att den pedagogiska kartläggningen är en del i utredningen av elevens behov av särskilt stöd och kartlägger exempelvis hur eleven fungerar i grupp och hur det går för eleven i de olika ämnena. Lärarna ska lämna den pedagogiska kartläggningen till speciallärarен som därefter sammanställer och analyserar kartläggningen i en utredning av elevens behov av särskilt stöd. Den biträdande rektorn uppger att det alltid startas en pedagogisk kartläggning när en lärare anmält en elev för utredning av behov av särskilt stöd. Rektorn uppger att han ser till att starta en utredning om lärare anmält enligt skolans rutin för anmälan av behov av särskilt stöd. Rektorn uppger att det endast är i de fall då lärare inte anmält enligt rutinen som rektorn inte startar en utredning och att det exempelvis kan handla om att en lärare inte inkommit med tillräckligt underlag i sin anmälan utan bara angett att eleven behöver stöd. På frågan om rektorn delegerat någon del av beslutsrätten gällande särskilt stöd svarar rektorn att han har delegerat mycket till den biträdande rektorn bortsett från de delar som inte kan delegeras enligt skollagen.

Beslut om åtgärdsprogram

Representanterna för elevhälsan och rektorn uppger att efter att en utredning av en elevs behov av särskilt stöd är genomförd bedömer rektorn om särskilt stöd är aktuellt och fattar sedan ett beslut gällande om ett åtgärdsprogram ska utarbetas eller inte utarbetas. Därefter kallas elev och elevens vårdnadshavare till ett möte där speciallärarен eller klasslärarен går igenom beslutet med vårdnadshavarna. Rektorn uppger vidare att elevens vårdnadshavare under mötet får information om hur de ska gå till väga om de vill överklaga beslutet.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen tagit del av skolans två aktiva åtgärdsprogram. Av åtgärdsprogrammen framgår datum för uppföljning och utvärdering samt vem som är ansvarig för att följa upp respektive utvärdera åtgärdsprogrammet. Det finns även en besvärshänvisning i båda åtgärdsprogrammen.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att 1. all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet, och 2. personalen som har hand

om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. (2 kap. 34 a§ skollagen)

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 5 § skollagen).

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 § , ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Ett beslut om åtgärdsprogram som fattas av rektorn enligt 3 kap. 9 § skollagen får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd (28 kap. 16 § skollagen).

I ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild enligt skollagen hos en kommun, en region eller en enskild huvudman tillämpas bland annat följande bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900): 31 § om dokumentation om beslut, 32 § om motivering av beslut samt 33 och 34 §§

om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till. (29 kap. 10 § skollagen)

En myndighet som meddelar ett beslut i ett ärende ska så snart som möjligt underrätta den som är part om det fullständiga innehållet i beslutet, om det inte är uppenbart obehövligt. Om parten får överklaga beslutet ska han eller hon även underrättas om hur det går till. En underrättelse om hur man överklagar ska innehålla information om vilka krav som ställs på överklagandets form och innehåll och vad som gäller i fråga om ingivande och överklagandetid. Myndigheten bestämmer hur underrättelsen ska ske. En underrättelse ska dock alltid vara skriftlig om en part begär det. Underrättelse får ske genom delgivning. (33 § förvaltningslagen)

Skolinspektionens bedömning

Extra anpassningar, utredning om behov av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar, utredning av behov av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram. Ärendet ska därför avslutas i de delarna.

Anmälan om behov av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att anmäla elever för utredning av behov av särskilt stöd till rektorn. Av utredningen framgår att det finns tre namngivna elever som lärare, trots extra anpassningar, befarar inte kommer att uppnå kriterierna för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas och som inte är anmälda för utredning av behov av särskilt stöd.

Av skollagen framgår att om en elev, som trots att stöd har getts i form av extra anpassningar, befaras att inte uppnå betygskriterierna eller de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska detta anmälas till rektorn. Att elever, som trots extra anpassningar, befaras att inte uppnå kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas inte alltid anmäls till rektorn är en brist.

Beslut om anpassad studiegång

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av skolans två aktiva åtgärdsprogram och ett av dem innehåller ett beslut om anpassad studiegång. Av beslutet framgår att studiegången har anpassats eftersom eleven har behov av kortare skoldagar och att tiden eleven ska vara i skolan uppgår till totalt 1080 minuter, inklusive raster och lunch. Det framgår inte någon motivering

avseende hur urvalet av ämnena har gjorts. Det framgår heller inte vilka avvikelser som från timplanen som har gjorts. På frågan hur rektorn resonerat när han beslutat om vilka ämnen som ska anpassas bort svarar rektorn att anpassningen är gjord utifrån elevens intresse samt med fokus på engelska, matematik och svenska. Rektorn uppger vidare att det är svårt att säga vilka avvikelser som gjorts från timplanen och att tanken har varit att eleven ska undervisas ämnesövergripande.

Rättslig reglering

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. (3 kap. 12 § skollagen)

Ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska innehålla en klargörande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande. (32 § förvaltningslagen)

Beslutet om anpassad studiegång ska föregås av noggranna överväganden, eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning. (Prop. 2009/10:165 s. 293)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans beslut om anpassad studiegång.

Av utredningen framgår att ett beslut om anpassad studiegång saknar information om vilka ämnen och i vilken omfattning i minuter per vecka ämnen har reducerats bort. Av skollagen framgår att särskilt stöd i form av anpassad studiegång innebär att avvikelser från timplanen samt ämnen och mål görs. För en elev som ska ges särskilt stöd ska ett åtgärdsprogram utarbetas av vilket behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses ska framgå. Av förvaltningslagen framgår att ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt bland annat ska innehålla uppgifter om vad beslutet innehåller samt en klargörande motivering. Att det i beslutet av anpassad studiegång inte framgår vilka ämnen eller i vilken omfattning aktuella ämnen har anpassats bort är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Falu kommun verksamhet vid Sågmyraskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller garanterad undervisningstid, anmälan om behov av särskilt stöd och beslut om anpassad studiegång. Det finns därför skäl att förelägga Falu kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Erica Underwood

Beslutsfattare
Signerat av: Erica Underwood

X Åsa Jansson

Föredragande
Signerat av: Åsa Jansson

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Anneli Flygare Rydell medverkat.